

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
I USTAWICZNEGO
W SOSNOWCU**

Sosnowiec, 2013r.

I. Podstawy prawne do opracowania programu wychowawczego:

1. Konstytucja RP z dnia 17.10.1997r.
2. Ustawa o systemie oświaty z dn. 07.09.1991 (Dz. U. z 2004r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)
3. Karta nauczyciela ze zmianami z dn. 26.01.1982
4. Konwencja o prawach dziecka
5. Rozporządzenie MENiS z 15.02.1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. Nr 14 poz. 129)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2012 r. poz. 982) z późn. zm.
7. Rozporządzenie MEN z 30.04.2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013 nr 0 poz.532).

II. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego a wychowanie.

Ilekcroć w programie używa się skrótu CKZiU, należy przez to rozumieć, że dotyczy to Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu.

Wychowanie to proces rozwijania zalet moralnych, intelektualnych, artystycznych i fizycznych, które uczeń/słuchacz posiada w stanie potencjalnym. Wychowanie jest planowanym i świadomym działaniem ukierunkowanym na kształtowanie osobowości człowieka. Działanie to realizowane jest nie tylko przez CKZiU, ale również przez rodziców i samych uczniów/słuchaczy. Każdy nauczyciel realizując program nauczania swojego przedmiotu jest jednocześnie przekazicielem wartości postaw pożądaných w danej społeczności i rzecznikiem praw każdego ucznia/słuchacza. W obecnej sytuacji oświatowej zdecydowanie wzrasta rola wychowawcy, który powinien być przywódcą, doradcą i przyjacielem. Nauczyciel nie tylko musi nauczać, lecz także wychowywać i jednocześnie do każdego ucznia/słuchacza podchodzić indywidualnie mając na uwadze jego wrażliwą i nadmiernie pobudliwą naturę. Sukces w procesie wychowawczym jest możliwy wówczas, gdy działania wychowawcze obejmują wszystkie sfery życia człowieka. W świetle tych założeń program wychowawczy CKZiU ujmuje wychowanie w sposób integralny, a wychowanie obejmuje sferę: intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną.

Zadania ogólne CKZiU jako środowiska wychowawczego:

1. Zapewnienie środowiska wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, estetycznym, moralnym i duchowym.
2. Zapewnienie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i indywidualnej opieki wychowawczej uczniom/słuchaczom znajdującym się w trudnej sytuacji emocjonalnej lub ogólnozyciowej, w tym uczniom/słuchaczom zagrożonym uzależnieniem.
3. Kształcenie świadomości życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów, jak i całej edukacji.

4. Uczenie szacunku dla dobra wspólnego, jako postawy życia w społeczności lokalnej i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
5. Wdrażanie uczniów/słuchaczy do samodzielności; pomaganie im w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji i przygotowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym.
6. Kształcenie uczniów/słuchaczy niepełnosprawnych.
7. Budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

III. Główne cele programu wychowawczego.

1. Umiejętne towarzyszenie uczniowi/słuchaczowi na drodze jego rozwoju i stwarzanie mu wartościowego środowiska wychowawczego.
2. Wspomaganie przez CKZiU wychowawczej roli rodziny z pełnym uznaniem zasady, że pierwotnie i największe prawa wychowawcze do swoich dzieci mają rodzice.
3. Prowadzenie do pełnego rozwoju osobowego, do bycia człowiekiem o wysokim morale umiejącym współżyć z innymi i żyć dla innych.
4. Wszyscy pracownicy szkoły są wychowawcami - wychowują swoją osobowością oraz postawą.

IV. Charakterystyka programu wychowawczego.

- Koncepcja wychowania w CKZiU zwraca szczególną uwagę na następujące zagadnienia:
 - na jakich wartościach należy poprzeć działania wychowawcze,
 - do jakich ról społecznych przygotować młodego człowieka,
 - w jaki sposób stymulować jego prawidłowy rozwój,
- Życie społeczności szkolnej opiera się na szerokim wymiarze stosunków międzyludzkich, wśród których priorytetową rolę wyznaczają relacje uczeń- nauczyciel- rodzic.
- Jedną z misji wychowania jest pobudzanie i zwrócenie uwagi na wszechstronny rozwój ucznia.
- Wspieranie samokształcenia i samowychowania – nieodłącznych elementów życia dorosłego człowieka.
- W procesie wychowawczym znaczące miejsce ma wychowanie do przyszłego życia w rodzinie i kultywowanie takich wartości jak:
 - poszanowanie godności własnej i drugiego człowieka,
 - szacunek do drugiego człowieka,
 - odpowiedzialność, lojalność, miłość,
 - małżeństwo, rodzina.

Rola CKZiU w tym obszarze wychowania polega w dużej mierze na wspomaganiu rodziców zgodnie z ich oczekiwaniami. Kształtowanie postaw wobec życia, samego siebie i innych wymaga działań wychowawczych ukierunkowanych na życie społeczne.

Podtrzymywanie stałej współpracy z rodzicami, środowiskiem lokalnym, instytucjami wspomagającymi proces wychowawczy – zwiększa skuteczność oddziaływań wychowawczych.

V. Założenia programu wychowawczego.

Program wychowawczy odpowiada na realne potrzeby uczniów i słuchaczy. Uczniowie i słuchacze w CKZiU mają możliwość rozwoju wszystkich sfer osobowości, uczą się w sposób prawidłowy zaspakajając swoje potrzeby, nabywają umiejętności, które pomagają w wytyczeniu i realizowaniu własnej drogi życiowej.

Nauczyciele wspomagają rozwój osobowy uczniów/słuchaczy we wszystkich sferach:

- intelektualnej,
- moralnej,
- duchowej,
- emocjonalnej,
- społecznej,
- fizycznej.

Działania wychowawcze podejmowane w ramach programu wychowawczego zmierzają do tego aby uczniowie i słuchacze:

1. Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
2. Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno z poszczególnych przedmiotów szkolnych jak i całej edukacji na danym etapie kształcenia.
3. Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra własnego z uwzględnieniem dobra innych: byli odpowiedzialni za siebie, za innych, za godność własną i innych.
4. Poprzez poszukiwanie, odkrywanie, dążenie do rzetelnej pracy osiągnęli wielkie cele życiowe i wartości ważne dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
5. Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowali się do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowaniu postaw patriotycznych.
6. Przygotowali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.
7. Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć wspólnotę nauczycieli i uczniów/słuchaczy.

Równość szans:

CKZiU zaspokaja potrzeby edukacyjne i zapewnia rozwój osobowy uczniów/słuchaczy.

W działalności CKZiU nie występują przejawy uprzedzeń i niesprawiedliwości:

- 1) Przyjmowanie uczniów/słuchaczy do CKZiU odbywa się zgodnie z przepisami prawa.
- 2) W szkole przestrzegane są prawa dziecka i prawa ucznia oraz jest upowszechniana wiedza o tych prawach.
- 3) CKZiU zapewnia równe szanse rozwoju uczniom/słuchaczom o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
- 4) CKZiU zapewnia uczniom/słuchaczom szczególnie uzdolnionym możliwości rozwoju.
- 5) Organizacja i warunki kształcenia zapewniają wszystkim uczniom/słuchaczom równe szanse uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.
- 6) Program wychowawczy, programy nauczania, a także inne działania CKZiU promują szacunek dla każdego człowieka i jego godności osobistej, tolerancję dla inności, sprawiedliwość oraz inne uniwersalne wartości.

VI. Strategia działań wychowawczych.

1. Diagnoza sytuacji ucznia/słuchacza jest podstawą do skutecznych działań wychowawczych:
 - a) warunkiem skuteczności działań wychowawczych jest rzetelne rozpoznawanie sytuacji wychowanka.
2. Diagnozowanie pojedynczego ucznia/słuchacza obejmuje gromadzenie informacji opisujących ogół czynników organicznych i psychicznych dających mu szanse lub zagrażających jego rozwojowi:

- a) zapoznanie się z dokumentacją lekarską informującą o stanie zdrowia ucznia/słuchacza, ewentualnych zaburzeniach w jego funkcjonowaniu, schorzeniach i trwałych defektach,
 - b) poznanie różnych cech temperamentu oraz tych postaw, które utrudniają lub ułatwiają nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, a także prawidłowe funkcjonowanie społeczne,
 - c) zdobycie informacji o elementach osobowości determinującej proces uczenia się, takich jak: inteligencja, pamięć, zdolność do koncentracji itp.,
 - d) rozpoznawanie zainteresowań, uzdolnień, preferencji oraz hierarchii potrzeb - jako elementów pozwalających na budowanie wewnętrznych motywacji do samorozwoju (samokształcenia).
3. Diagnozowanie zbiorowości uczniów/słuchaczy klasy jako grupy społecznej:
- a) rozpoznawanie pozycji poszczególnych uczniów/słuchaczy w strukturze społecznej klasy we wstępnej fazie kształtowania się społeczności klasowej,
 - b) obserwowanie kolejnych faz procesu przekształcania się grupy formalnej w „paczkę” dobrych kolegów,
 - c) pozyskiwanie informacji o ustalających się rolach (lub ewentualnej ich dynamice) w grupie klasowej w tym przywódcy lub „kozła ofiarnego” czy „brzydkiego kaczątka”,
 - d) dokonywanie badań pozwalających na określenie struktury grupy i jej dynamiki.
4. Diagnozowanie elementów środowiska społeczno-kulturowego ucznia/słuchacza (jego rodziny, przyjaciół, środowiska lokalnego):
- a) zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia/słuchacza (stan materialny, formalno-prawny, kulturalny)
 - b) poznanie indywidualnego warsztatu pracy domowej ucznia/słuchacza (warunków lokalnych, wyposażenia, organizacji życia rodziny).
 - c) pozyskiwanie informacji o rodzaju grupy koleżeńskiej, ewentualnej przynależności do grup subkulturowych, ruchów społecznych i innych ugrupowań młodzieżowych (np. kibiców, fanów, itp.).
 - d) rozpoznawanie ewentualnych wpływów negatywnych lub pozytywnych środowiska lokalnego (np. osiedle o różnej infrastrukturze kulturowej).

VII. Sposoby realizacji programu.

1. Realizacja tematyki na godzinach wychowawczych.
2. Kontakty z rodzicami-zebrania, wywiadówki, konsultacje, rozmowy, itp.
3. Współpraca z instytucjami wspomagającymi wychowanie.
4. Współdziałanie z samorządem uczniowskim, samorządem słuchaczy i radami klasowymi uczniów/słuchaczy.
5. Współdziałanie całej społeczności szkolnej-uczniów/słuchaczy, nauczycieli, rodziców, pracowników administracji i obsługi w zakresie przestrzegania regulaminu i statutu CKZiU.
6. Programowanie tematyki wychowawczej poprzez gazetki w gablotach, plakaty, literaturę, prasę, ulotki, filmy, wyjścia na spektakle, udział w pracach organizacji młodzieżowych na terenie miasta, wycieczki i inne.

VIII. Odpowiedzialni za realizację programu.

1. Realizacją programu zajmować się będą:
 - dyrekcja CKZiU,
 - wychowawcy i nauczyciele,
 - pedagodzy i psychologowie szkolni,

- doradcy zawodowi,
- społeczność uczniów i słuchaczy,
- pracownicy CKZiU,
- rodzice.

2. Zadania zespołu realizującego program:

- opracowanie programu wychowawczego,
- monitorowanie realizacji programu,
- opracowanie narzędzi do diagnozowania uczniów/słuchaczy i ich środowiska,
- śledzenie najnowszych porad z dziedziny wychowania w literaturze fachowej i Internecie,
- poszukiwanie nowych możliwości oddziaływań na ucznia poprzez stosowanie aktywizujących metod i technik pracy.

IX. Konkretyzacja działań wychowawczych.

SFERA	ZADANIA	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN
Intelektualna	1. Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i talentów.	- organizowanie konkursów przedmiotowych związanych z rozwijaniem zainteresowań, - przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne i ogólnoklasowe, - prezentowanie talentów na forum CKZiU i w środowisku, - praca z uczniem zdolnym.	Samorząd Szkolny. Samorząd Słuchaczy Klub Inspiracji Twórczej.	Według harmonogramów wydarzeń szkolnych Cały rok szkolny.
	2. Wyrabianie myślenia twórczego, wcielanie w życie dobrych pomysłów i rozwiązań.	- preferowanie aktywnych metod nauczania i uczenia się, - organizowanie warsztatów i zajęć psychoedukacyjnych dotyczących myślenia twórczego i rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie w sytuacjach problemowych.	Nauczyciele i wychowawcy. Pedagog i psycholog szkolny.	Cały rok szkolny. Według potrzeb.
	3. Motywowanie uczniów do systematyczności.	- ocenianie zgodnie z systemem oceniania zawartym w statucie CKZiU.	Nauczyciele.	Cały rok szkolny.

	4. Rozwijanie umiejętności samodzielnego myślenia i wnioskowania oraz samodzielnego pozyskiwania wiedzy.	<ul style="list-style-type: none"> - korzystanie z nowoczesnej techniki komputerowej – Internet, - korzystanie z biblioteki CKZiU – prasa techniczna, popularno-naukowa, - praca ze słownikiem, encyklopedią itp. - prowadzenie zajęć lekcyjnych aktywnymi metodami nauczania, - wdrażanie młodzieży do samodzielnego poznawania świata w jego złożoności. 	Nauczyciele. Bibliotekarz. Wychowawcy.	Cały rok szkolny.
	5. Precyzowanie i pogłębianie zainteresowań.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie różnorodnych kół zainteresowań, - przygotowanie uczniów/słuchaczy do olimpiad przedmiotowych i konkursów, - organizowanie wycieczek tematycznych i przedmiotowych oraz wykorzystanie ich efektów na zajęciach lekcyjnych i w pracy wychowawczej, - nawiązywanie kontaktu z uczelniami wyższymi, - rozwijanie współpracy zagranicznej – wymiana doświadczeń w ramach praktyk zagranicznych. 	Nauczyciele. Doradca zawodowy. Zespoły przedmiotowe. Zespół ds. realizacji międzynarodowych projektów edukacyjnych i wymiany młodzieży.	Cały rok szkolny.
	6. Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy.	<ul style="list-style-type: none"> - planowanie pracy zespołu klasowego w oparciu o terminarz imprez i uroczystości ogólnoszkolnych, - kształcenie nawyków dobrej organizacji optymalnego wykorzystania czasu, - praca z uczniem/słuchaczem mającym określone trudności. 	Wychowawcy. Pedagog i psycholog szkolny.	IX – X Cały rok szkolny.
	7. Doskonalenie techniki pracy umysłowej oraz umiejętności korzystania z różnych źródeł.	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie spotkań ze specjalistami zajmującymi się problematyką dziecka i rodziny, - rozwijanie programu edukacji czytelniczej i medialnej w bibliotece, - zapewnienie dostępu do internetu i wykorzystanie technik komputerowych w pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej. 	Pedagog i psycholog szkolny. Bibliotekarz.	Według potrzeb. Cały rok szkolny.

Moralna	1. Kształtowanie postaw altruistycznych oraz systemu wartości.	- przygotowanie i udział w uroczystościach szkolnych wynikających z harmonogramu (święta, dzień sportu, rekolekcje itp.).	Samorząd Szkolny. Samorząd Słuchaczy. Poczet sztandarowy.	Według harmonogramu organizacji roku szkolnego.
	2. Uczenie działania zespołowego, unikania konfliktów, tworzenie klimatu dialogu i efektywnej współpracy.	- organizowanie szkoleń i warsztatów z zakresu komunikacji społecznej, pracy w zespole, funkcjonowania wśród innych, tolerancji odmiennych postaw, poglądów, gustów, ras itp. - zachęcanie do pomocy innym (zaangażowanie w działalność PCK, współpraca z Domami Dziecka itp.), - uczenie analizy sytuacji problemowych i możliwości ich konstruktywnego rozwiązywania z poszanowaniem poglądów innych osób.	Pedagog i psycholog szkolny. Zespół Wychowawczy. Szkolne Koło PCK.	Według potrzeb. Na bieżąco. Cały rok szkolny.
	3. Kształtowanie zdolności odróżnienia zachowań, które niszczą od tych które rozwijają człowieka.	- kształtowanie postaw wolności jako odpowiedzialności za siebie i za innych, - ukazywanie właściwych postaw na przykładzie utworów literackich, wydarzeń historycznych itp.	Nauczyciele. Wychowawcy.	Cały rok szkolny.
	4. Budzenie wrażliwości i świadomości osądów i działań moralnych poprzez ukazywanie atrakcyjności dobra.	- udział młodzieży w dyskusjach dotyczących rozmaitych postaw moralnych i wyborów życiowych, - pomoc uczniom/słuchaczom w rozpoznawaniu wartości moralnych lub ich hierarchizacji przy wykorzystaniu postaci filmowych, literackich, historycznych i konkretnych sytuacji życiowych.	Zespół Wychowawczy. Pedagog i psycholog szkolny. Wychowawcy.	Cały rok szkolny.

	5. Kształtowanie prawidłowych relacji międzyludzkich.	<ul style="list-style-type: none"> - uczenie asertywnego funkcjonowania w grupie rówieśniczej, - integracja zespołu klasowego, - poprawne komunikowanie się z rówieśnikami, nauczycielami i wychowawcami, - doskonalenie technik mediacyjnych. 	Wychowawcy.	Cały rok szkolny.
Społeczna	1. Rozwijanie różnych form samorządności, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, wychowanie liderów i animatorów.	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizowanie wyborów do poszczególnych ogniw Samorządu Uczniowskiego i Samorządu Słuchaczy oraz Młodzieżowej Rady Miasta, - umożliwianie przedstawicielom Samorządu Uczniowskiego, Samorządu Słuchaczy i udziału w opracowaniu lub opiniowaniu dokumentów wewnętrznych (m.in. programu wychowawczego), - uczenie pełnienia określonych ról społecznych w szkole: lider grupy, koordynator akcji, organizator uroczystości, przewodnik wycieczki, gospodarz klasy itp. - rozwijanie współpracy samorządów klasowych z nauczycielami, dyrekcją, rodzicami w zakresie organizowania imprez, rozwiązywania problemów, wymiany doświadczeń itp. 	Wychowawcy. Samorząd Szkolny. Samorządu Słuchaczy. Zespół Wychowawczy. Koła zainteresowań (Szkolne Koło Ekologiczne - Turystyczne, Klub Edukacji Regionalnej, Klub Ludzi Nieobojętnych, Klub Miłośników Motoryzacji, Klub Europejski, Klub Inspiracji Twórczej, Koło Żeglarskie). Zespół Promocji Szkoły i Współpracy z Mediami.	IX – X I zgodnie z terminarzem miasta IX-X Cały rok szkolny.

	<p>2. Przygotowanie do życia w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizowanie programu przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, - uwzględnienie tematyki na zajęciach z przedmiotów humanistycznych dotyczącej rodziny, małżeństwa, miłości, - pedagogizacja rodziców na zebraniach ogólnoszkolnych, klasowych, i konsultacjach indywidualnych, - ścisła współpraca z pedagogiem szkolnym i instytucjami wspierającymi rodzinę, - współpraca z rodzicami w zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych, - niesienie pomocy uczniom/słuchaczom i ich rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, - zdrowa i racjonalna postawa wobec własnej płci. 	<p>Pedagog i psycholog szkolny. Wychowawcy. Nauczyciele przedmiotów humanistycznych i WDŻ.</p>	<p>Cały rok szkolny. Na bieżąco. Według harmonogramu zebrań. Cały rok szkolny.</p>
	<p>3. Promowanie CKZiU i jego osiągnięć w środowisku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie prezentacji CKZiU podczas spotkań szkół, mini-targów dla rodziców w gimnazjach, - zorganizowanie akcji „Dzień otwartych drzwi” dla gimnazjalistów, - utrzymywanie kontaktów ze szkołami gimnazjalnymi i wyższymi, reprezentowanie CKZiU w imprezach miejskich, - współpraca z mediami lokalnymi w zakresie promowania osiągnięć uczniów/słuchaczy i nauczycieli oraz imprez i uroczystości szkolnych, - współpraca z partnerami zagranicznymi. 	<p>Osoby odpowiedzialne za aktualizację strony internetowej. Zespół Promocji Szkoły i Współpracy z Mediami. Doradca zawodowy. Klub Europejski. Zespół ds. realizacji międzynarodowych projektów edukacyjnych i wymiany młodzieży.</p>	<p>Według harmonogramu organizacji roku szkolnego. Na bieżąco.</p>

	4. Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy.	<ul style="list-style-type: none"> - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami w celu uzyskania miarodajnych informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy, - analiza rynku pracy w oparciu o dane z urzędu pracy, - organizowanie wycieczek do zakładów pracy, - docieranie do ofert pracy w mediach i poprzez Internet, - przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej, - uczenie się wypełniania dokumentów związanych z podjęciem pracy zawodowej, - zbieranie i udostępnianie ofert szkół wyższych, policealnych, kursów, szkoleń, możliwości zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji zawodowych. 	Doradca zawodowy Psycholog szkolny. Nauczyciele przedsiębiorczości.	Cały rok szkolny. Na bieżąco.
	5. Kształtowanie umiejętności kreowania własnej osobowości w tym także osobowości politycznej.	<ul style="list-style-type: none"> - udział w różnych formach działalności na terenie miasta, - ćwiczenie umiejętności wyrażania i obrony własnych praw, - praca w zespole klasowym oraz na rzecz społeczności CKZiU. 	Wychowawcy. Samorząd Szkolny. Samorząd Słuchaczy.	Cały rok szkolny.
	6. Kształtowanie postawy pro-europejskiej.	<ul style="list-style-type: none"> - aktywna działalność w klubie europejskim, - systematyczne pogłębianie informacji o Unii Europejskiej, - wymiana międzynarodowa uczniów. 	Klub Europejski. Zespół ds. realizacji międzynarodowych projektów edukacyjnych i wymiany młodzieży.	Cały rok szkolny.
Emocjonalna	1. Poznawanie własnej sfery uczuciowej, uczenie się umiejętności okazywania uczuć i kierowania emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> - uczenie rozpoznawania i nazywania swoich własnych uczuć, - organizowanie zajęć psychoedukacyjnych dotyczących empatii, asertywności, radzenia sobie ze stresem – „stres pod kontrolą”, - kierowanie swoim rozwojem emocjonalnym poprzez rozwijanie inteligencji emocjonalnej, stosowanie technik relaksacyjnych. 	Pedagog i psycholog szkolny.	Cały rok szkolny. Według potrzeb.

Duchowa	2. Uczenie umiejętności odróżniania emocji od zachowania.	- zwrócenie uwagi na rozróżnienie zachowania uległego, asertywnego i agresywnego, - wyrabianie umiejętności panowania nad negatywnymi emocjami.	Pedagog i psycholog szkolny.	Cały rok szkolny.
	3. Kształtowanie realistycznego obrazu siebie.	- egzekwowanie swoich praw respektując prawa innych, - radzenie sobie z trudnym partnerem, - radzenie sobie ze złością i agresją.	Pedagog i psycholog szkolny. Wychowawcy.	Cały rok szkolny.
	4. Kształtowanie wrażliwości na krzywdę ludzką.	- dostrajanie się emocjonalne do innych, umiejętne współczucie i przeżywanie emocji, - udział w akcjach charytatywnych – Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Mikołajki dla dzieci z domu dziecka itp.	Pedagog i psycholog szkolny. Szkolne Koło PCK. Samorząd Szkolny. Samorząd Słuchaczy.	Cały rok szkolny. Zgodnie z terminami akcji.
	1. Poszanowanie tradycji, symboli narodowych, religijnych, i szkolnych.	- organizowanie okolicznościowych uroczystości szkolnych, - udział społeczności szkolnej w uroczystościach, państwowych organizowanych na terenie miasta, - przeprowadzenie zajęć na lekcjach wychowawczych na temat symboli narodowych, powinności obywatelskich itp., - uroczyste ślubowanie klas pierwszych, - kultywowanie tradycji narodowych związanych ze świętami Bożego Narodzenia, Wielkanocnymi itp. oraz lokalnych i patriotycznych.	Samorząd Szkolny. Samorząd Słuchaczy Wychowawcy.	Według harmonogramu organizacji roku szkolnego i terminarza miasta. Cały rok szkolny. IX Zgodnie z terminami świąt.

	<p>2. Poznawanie historii i kultury regionu – uczymy się kochać swoją ojczyznę.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnianie problematyki regionalnej na zajęciach z różnych przedmiotów, aby poznać historię, kulturę i zabytki miasta i regionu , - wycieczki do muzeum i po okolicach regionu celem poznania tradycji, zwyczajów, sztuki ludowej, gwary i kuchni śląskiej i zagłębiowskiej, itp., - organizowanie konkursów dotyczących problematyki regionalnej. 	<p>Wychowawcy. Nauczyciele. Klub Edukacji Regionalnej.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p> <p>Zgodnie z planem wycieczek.</p> <p>Według harmonogramu konkursów.</p>
	<p>3. Uczenie rozumienia różnych dziedzin form i zjawisk kultury, poznawanie dziedzictwa kulturowego ludzkości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjście do teatru na spektakle - oglądanie adaptacji klasyki literackiej w kinach, - organizowanie wycieczek do galerii i muzeów, - uczenie rozumienia, na poszczególnych przedmiotach humanistycznych, dzieła literackiego, plastycznego, teatralnego i muzycznego, - uczenie rozumienia nowych form i zjawisk kultury: multimedia, komiksy, reklama itp. 	<p>Wychowawcy. Zespół Przedmiotów Humanistycznych. Klub Inspiracji Twórczej.</p>	<p>Na bieżąco.</p> <p>Cały rok szkolny.</p>
	<p>4. Poznawanie dorobku innych kultur w tym głównie kultury europejskiej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie dni języków obcych, - gazetki ściennie dotyczące państw Unii Europejskiej, - organizowanie Dni Europejczyka w CKZiU, - udział w sympozjach i seminariach dotyczących kultury innych państw. 	<p>Zespół Języków Obcych. Klub Europejski.</p>	<p>Według harmonogramu organizacji roku szkolnego.</p> <p>Na bieżąco.</p>
	<p>5. Budzenie szacunku do innych narodów i wyznań.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nawiązywanie prywatnych znajomości poprzez kontakty z młodzieżą innych państw i wyznań, - działanie ekumeniczne w ramach lekcji religii. 	<p>Klub Europejski. Nauczyciele religii.</p>	<p>Na bieżąco.</p> <p>Cały rok szkolny.</p>

	<p>2. Kształtowanie postawy dbałości o prawidłowy rozwój fizyczny, umysłowy oraz prawidłowe nawyki racjonalnego wypoczynku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uczestniczenie w zajęciach rekreacyjno-sportowych, zajęcia WF, zawody sportowe itp., - propagowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, - dbanie o bezpieczeństwo własne i rówieśników, - lansowanie prawidłowej postawy, - czynny udział w akcjach: dzień sportu, ferie na sportowo itp., - dbanie o wygląd zewnętrzny, higienę osobistą i higienę umysłową, a także o kulturę słowa, - uczenie się tworzenia właściwego klimatu do nauki w działalności pozalekcyjnej i wypoczynku. 	<p>Zespół Nauczycieli Wychowania Fizycznego. Wychowawcy. Pielęgniarka szkolna.</p>	<p>Cały rok szkolny.</p> <p>Zgodnie z terminami akcji.</p> <p>Na bieżąco.</p>
--	---	--	--	---

3. Propagowanie higieny i oświaty zdrowotnej.	<ul style="list-style-type: none"> - popularyzowanie wiedzy ekologicznej w formie czasopism, filmów, konkursów itp., - poznanie własnego organizmu i jego możliwości poprzez zajęcia ruchowe, zajęcia z wychowania prorodzinnego, lekcje wychowawcze, lekcje religii itp., - troszczenie się o estetykę pomieszczeń szkolnych i najbliższego otoczenia poprzez utrzymywanie porządku, czystości i ładu w szkole, - uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych i zdrowotnych XXI wieku – AIDS, bulimia, anoreksja, choroby kardiologiczne, układu ruchu itp., - higiena osobista jako stały element lekcji wychowania fizycznego, - ćwiczenie poprawnych nawyków ruchowych rozwijających układ psychomotoryczny, - pogadanki na temat nałogów, ich szkodliwości oraz zasad zdrowego żywienia, - poznawanie technik relaksacyjnych, samokontrolnych własnego organizmu. 	Szkole Koło Turystyczno - Ekologiczne. Wychowawcy. Pielęgniarka szkolna. Nauczyciele wychowania fizycznego, biologii i religii. Pedagog i psycholog szkolny.	Cały rok szkolny.
4. Rozwijanie możliwości młodzieży szczególnie uzdolnionej – wysportowanej.	<ul style="list-style-type: none"> - podnoszenie umiejętności sportowych przez czynny udział w zawodach na terenie CKZiU, miasta i międzyszkolnych, - wyrabianie nawyku aktywnego trybu życia poprzez zajęcia sportowe. 	Zespół Nauczycieli Wychowania Fizycznego.	Zgodnie z harmonogramem zawodów. Cały rok szkolny.

Poszczególne sfery korelują ze sobą, a zadania i sposoby ich realizacji powinny się uzupełniać.

Bezpieczeństwo w CKZiU.

Jednym z priorytetów w działalności CKZiU są programy mające na celu budowanie szkoły bezpiecznej, sprzyjającej rozwojowi uczniów i słuchaczy. Wspieramy tworzenie takich relacji i klimatu, które ułatwiają współpracę pomiędzy nauczycielami, uczniami/słuchaczami i rodzicami, gdzie podstawą jest wzajemny szacunek i porozumienie.

Budowanie bezpieczeństwa w CKZiU polega na tworzeniu warunków do współdziałania, wzajemnego szacunku, akceptacji dla drugiej osoby, świadomości własnych potrzeb i wartości – wszystko to tworzy klimat sprzyjający osiągnięciu efektów w nauce.

Program przeciwdziała i zapobiega wykluczeniu społecznemu w CKZiU, poprzez pracę w pięciu, następujących obszarach:

1. budowanie relacji z uczniami/słuchaczami,
2. zarządzanie klasą,
3. klimat społeczny,
4. wspomaganie uczenia się,
5. relacje dom – CKZiU.

Działalność edukacyjna CKZiU na rzecz bezpieczeństwa:

1. CKZiU posiada i realizuje program wychowawczy zawierający cele określone w podstawie programowej, uwzględniający potrzeby środowiska rodzinnego uczniów/słuchaczy i dostosowany do możliwości CKZiU.
2. CKZiU posiada i realizuje program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i słuchaczy oraz potrzeb danego środowiska.
3. CKZiU zapewnia poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego wszystkim uczniom i słuchaczom.
4. CKZiU zapewnia uczniom i słuchaczom wymagającym dodatkowego wsparcia pomoc psychologiczną – pedagogiczną i inną specjalistyczną.
5. W CKZiU zapobiega się niedostosowaniu społecznemu i przeciwdziała zjawiskom patologicznym.
6. Zasady oceniania zachowania umożliwiają kształtowanie pożądanych postaw i zachowań uczniów/słuchaczy.
7. Realizacja funkcji opiekuńczej CKZiU sprzyja wszechstronnemu rozwojowi osobowemu każdego ucznia/słuchacza.
8. CKZiU organizuje dodatkową opiekę dla uczniów/słuchaczy poprzez zajęcia w czytelnicy szkolnej, prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania naukowe, uzdolnienia artystyczne, potrzebę czynnego uprawiania sportu oraz preorientację zawodową.
9. Wszystkie zajęcia realizowane przez CKZiU uwzględniają zasady bezpieczeństwa oraz promocji i ochrony zdrowia.
10. Szkoła systematycznie rozpoznaje przyczyny niepowodzeń uczniów i słuchaczy w funkcjonowaniu w środowisku – organizuje dla nich różnego rodzaju formy pomocy i opieki, w miarę własnych możliwości oraz poszukuje wsparcia w innych specjalistycznych instytucjach.
11. Pedagodzy, psycholodzy, doradcy zawodowi, wychowawcy, nauczyciele i higienistki szkolne realizują zajęcia profilaktyczne – wychowawcze oraz prowadzą pogadanki wdrażające do poszanowania zdrowia i życia swojego i innych osób.
12. CKZiU współpracuje z Komendą Miejską oraz Komisariatami Policji w celu zapobiegania i eliminowania niewłaściwych zachowań, wzrostu poczucia bezpieczeństwa uczniów/słuchaczy na terenie CKZiU oraz zapoznania z procedurą postępowania w sprawach nieletnich
13. W celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i słuchaczy na bieżąco kontrolowany jest stan techniczny bazy CKZiU.
14. Wychowawcy klas pierwszych szczegółowo analizują dokumentację uczniów/słuchaczy oraz prowadzą badania ankietowe wśród opiekunów uczniów/słuchaczy w celu rozpoznania środowiska rodzinnego i specyficznych potrzeb nowych wychowanków.

15. Na terenie CKZiU odbywają się spotkania szkoleniowe prowadzone przez policjantów dla nauczycieli, rodziców i uczniów/słuchaczy dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich oraz rozpoznawania przejawów uzależnień i zachowań prowadzących do nałogu.

Szczególne miejsce w aspekcie bezpieczeństwa w CKZiU zajmuje **problem agresji i przemocy**. Agresja i przemoc to rodzaj dysfunkcyjnych zachowań, często będących wynikiem braku lub nieznamowoci alternatywy. Dlatego uczenie i ćwiczenie w CKZiU umiejętności społecznych, komunikacji, współpracy, rozwiązywania konfliktów i sporów w sposób pokojowy, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania własnych uczuć i potrzeb – jest tak bardzo ważne w budowaniu bezpiecznej i przyjaznej atmosfery. Okazywanie akceptacji, umiejętność aktywnego słuchania, wyrażanie przez nauczyciela swoich autentycznych uczuć, powstrzymanie się od udzielania rad i wszelkiego oceniania – wszystko to wpływa na rozwój poznawczy uczniów/słuchaczy, a także na zmniejszenie słownej i fizycznej agresji oraz powoduje, że uczniowie/słuchacze są bardziej odpowiedzialni za swoje decyzje i czyny.

Działania zapobiegające agresji i przemocy są realizowane jednocześnie w kilku obszarach:

- a) na poziomie całego CKZiU:
 - diagnoza problemu,
 - szkolenia i wsparcie dla nauczycieli,
 - edukacja rodziców,
 - stworzenie jasnego systemu norm i zasad szkolnych oraz konsekwencji za ich nieprzestrzeganie,
 - współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym,
 - nadzór nad uczniami/słuchaczami w czasie przerw,
 - dyżury dorosłych w miejscach uznawanych przez uczniów w ankietach za najbardziej niebezpieczne (szatnia, boisko szkolne, toalety).
- b) na poziomie klasy:
 - wspólnie ustalone reguły (zasady) mające na celu zapobieganie przemocy (w tym także jasno określone sankcje),
 - zajęcia profilaktyczne i psychoedukacyjne dla uczniów/słuchaczy,
 - regularne rozmowy z uczniami/słuchaczami na temat problemów klasowych,
 - spotkania uczniowie/słuchacze – nauczyciele – rodzice,
 - w procesie tworzenia grupy koncentrowanie się na pozytywnych cechach i właściwościach uczniów/słuchaczy.
- c) działania związane z pomaganiem konkretnym osobom – ofiarom, sprawcom i świadkom przemocy, takie jak:
 - rozmowy indywidualne z ofiarami przemocy,
 - rozmowy z rodzicami ofiar przemocy,
 - włączenie ofiar przemocy w aktywność grupową,
 - rozmowy interwencyjne ze sprawcami, wyciąganie wobec nich wcześniej ustalonych konsekwencji, zawieranie kontraktów motywujących do zmiany zachowania,
 - rozmowy z rodzicami agresorów,
 - edukacja w zakresie zrozumienia problemu agresji i przemocy,
 - zajęcia terapeutyczne dla sprawców przemocy (uczenie innego sposobu zaspokajania potrzeb, empatii, kontroli wyrażania emocji, klasyfikowania systemu wartości),
 - włączenie sprawców przemocy w działania na rzecz ograniczania przemocy.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i słuchaczy przebywających na terenie CKZiU budynki szkolne i ich otoczenie są objęte systemem **monitoringu wizyjnego**.

1. Obecność systemu monitoringu wizualnego w CKZiU ma nie tylko zapewniać bezpieczeństwo uczniom/słuchaczom, pracownikom i wszystkim pozostałym osobom przebywającym na terenie CKZiU, ale również rozbudzać samodyscyplinę i wymuszać bardziej kulturalne i przemyślane zachowania wynikające ze świadomości bycia obserwowanym.
2. Do bieżących przeglądów zapisów z kamer szkolnego systemu monitoringu wizualnego są upoważnieni dyrektorzy i wicedyrektorzy CKZiU.
3. O udostępnieniu zapisu innym osobom decyduje każdorazowo Dyrektor CKZiU.
4. Zapis ten może być udostępniony:
 - a) wychowawcom klas, w celu zdiagnozowania problemów wychowawczych oraz podjęcia właściwych oddziaływań w tym zakresie,
 - b) pedagogowi lub psychologowi szkolnemu, w celu przeciwdziałania zarejestrowanym przez monitoring formom niedostosowania społecznego uczniów/słuchaczy, ich zachowaniom dysfunkcyjnym, a także udzielania właściwej pomocy ofiarom szkolnej przemocy,
 - c) uczniowi/słuchaczowi, którego niewłaściwe zachowanie, jak: agresja fizyczna, wybryki, akty chuligaństwa, niszczenie mienia szkolnego, kradzieże, itp. zarejestrowały kamery, w celu udowodnienia mu takiego zachowania i podjęcia działań interwencyjnych i wychowawczych,
 - d) rodzicom ucznia/słuchacza lub pełnoletniemu uczniowi/słuchaczowi, zarówno poszkodowanemu jak i sprawcy czynu niedopuszczalnego, w celu oceny zaistniałej sytuacji i uzgodnienia wspólnych działań interwencyjnych i wychowawczo-opiekuńczych.
5. W przypadku zaistnienia wykroczenia lub przestępstwa dyrektor CKZiU udostępnia zapis monitoringu funkcjonariuszom Policji, Prokuratury lub Sądu.
6. Zarejestrowane przez system monitoringu niewłaściwe czy też naganne zachowania ucznia mogą być podstawą do obniżenia mu oceny z zachowania.

Wyrównywanie szans edukacyjnych.

Upowszechnianie kształcenia i realizacja zasady równych szans edukacyjnych jest niezbędnym elementem budowy społeczeństwa otwartego, w którym nie ma ostrych przedziałów społecznych oraz determinacji losów człowieka przez płeć, miejsce urodzenia, pochodzenie społeczne, zamożność i wykształcenie rodziców, przynależność do określonych kręgów etnicznych i wyznaniowych. Zagadnienie wyrównywania szans edukacyjnych odnosi się przede wszystkim do uczniów/słuchaczy pochodzących z zapóźnionych środowisk małomiasteczkowych. Problem ten dotyczy również młodzieży z rodzin dotkniętych biedą i ubóstwem (bezrobocie rodziców), rodzin patologicznych, dysfunkcyjnych. W walce z tym problemem CKZiU zapewnia powszechną dostępność do pomocy materialnej dla młodzieży wiejskiej i z innych środowisk defaworyzowanych, dla uczniów/słuchaczy ubogich (organizacja dożywiania, realizacja stypendiów szkolnych), organizowanie zajęć wyrównawczych dla uczniów/słuchaczy mających trudności w nauce.

Traktujemy młodzież podmiotowo.

Zamiast pracować „na rzecz” albo „zamiast” młodzieży, pracujemy „z” młodzieżą. Młodzi ludzie przestają być przedmiotem naszej pracy, stają się jednym z podmiotów wspólnej działalności. Młodzi ludzie zostają wciągnięci do pracy w CKZiU od samego początku. Mają swój udział w funkcjonowaniu CKZiU, pełnią ważne role w jego organizacji,

nic nie jest robione dla nich i w ich imieniu, wszystko jest robione wspólnie. Podmiotowe traktowanie młodzieży to jednak nie tylko włączanie jej w procesy decyzyjne, to nie tylko stałe konsultowanie z nią swoich pomysłów i wsłuchiwanie się w jej potrzeby i oczekiwania. Podmiotowe traktowanie to także podział obowiązków i odpowiedzialności.

Wzmacniamy młodzieżową aktywność.

Jednym ze źródeł nierówności szans edukacyjnych jest bierna postawa wobec rzeczywistości. Cenne jest zatem promowanie aktywności, niejako „zmuszanie” młodych ludzi do tego, by samodzielnie rozwiązywali pojawiające się problemy. Elementem wzmacniającym aktywność młodych ludzi jest jej podmiotowe traktowanie. Zamiast robić coś „za” młodzieżą albo w jej imieniu wiele rzeczy zlecamy jej samej. Włączamy nie tylko w działania dla niej zaplanowane, ale także w ich przygotowanie, np. planując wycieczkę można namówić młodzież by sama się zajęła wymyśleniem trasy.

Wzmacniamy samodzielność młodych ludzi.

W parze z aktywnością idzie samodzielność młodych ludzi. To ważna cecha, której posiadaniem nie może się pochwalić wiele osób. Warto ją wzmacniać, ponieważ w połączeniu z aktywnością może dać bardzo pozytywne rezultaty. Młodzież trenuje samodzielność zawsze wtedy, gdy przed młodym człowiekiem stawia się zadanie, gdy określa się cel, który ma zostać zrealizowany, rezultat, który trzeba osiągnąć. Dlatego próbujemy zagospodarować wolny czas młodych ludzi między kolejnymi zajęciami. Udział w życiu CKZiU nie ogranicza się wyłącznie do bycia na zajęciach, to także praca między zajęciami. Podkreślamy istnienie wspólnego celu i tego, że każde zadanie służy temu, by udało się go osiągnąć.

Podnosimy poziom umiejętności społecznych.

Podstawową umiejętnością, której deficyt odnajdujemy u młodych ludzi z małych miejscowości jest umiejętność skutecznej pracy w grupie. W dużym mieście łatwiej jest trenować tę umiejętność przy różnych okazjach. Na wsi jest to trudniejsze, ale na szczęście praca w grupie jest mocno wpisana w metody pracy stosowane w CKZiU. Także postulaty wspierania aktywności i samodzielności pozwalają na podnoszenie jakości tej umiejętności. Kolejną cechą wartą ćwiczenia jest zdolność komunikacji interpersonalnej. W dorosłym życiu co chwila stajemy przed koniecznością komunikowania się z ludźmi, których nie znamy. Nie każdy może się jednak pochwalić łatwością formułowania myśli. Często młodych ludzi obezwładnia sam fakt konieczności porozumienia się obcymi ludźmi. Dajemy młodzieży szansę na zdobycie takiej umiejętności poprzez ćwiczenie jej w praktyce na zajęciach lekcyjnych i psychoedukacyjnych.

Budujemy dumę z miejsca, w którym się mieszka. Wzmacniamy lokalną tożsamość.

Poważną barierą jest przekonanie, że mieszka się w miejscu pozbawionym wartości. Przekonanie młodzieży, że nie mają powodu do wstydu – wręcz przeciwnie, że ich miejscowość może być powodem do dumy nie jest łatwe, ale możliwe poprzez włączanie młodzieży w projekty związane z kultywowaniem tradycji CKZiU i tradycji lokalnych.

Kształcenie uczniów/słuchaczy niepełnosprawnych.

Kształceniem specjalnym objęte są dzieci i młodzież niepełnosprawna, niedostosowana społecznie i zagrożona niedostosowaniem społecznym. Podstawą do jego organizacji jest posiadanie przez ucznia/słuchacza orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, wydanego przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną. W przypadku ucznia/słuchacza niedostosowanego społecznie oraz zagrożonego niedostosowaniem społecznym może to być również postanowienie sądu. W takiej sytuacji CKZiU dba o diagnozę poradni i uzyskanie

orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, by zorganizować zarówno edukację, jak i działania resocjalizacyjne lub socjoterapeutyczne, stosownie do potrzeb ucznia/słuchacza.

Bardzo ważnym obszarem jest indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny. Programy takie są przygotowywane dla uczniów/słuchaczy niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych. Organizacja kształcenia specjalnego zależy od rodzaju potrzeb i predyspozycji ucznia/słuchacza.

Uczniowi/słuchaczowi niepełnosprawnemu CKZiU zapewnia:

- obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne,
- zajęcia rewalidacyjne,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczną w tym w szczególności: realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, odpowiednie warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne, realizację programu nauczania oraz programu wychowawczego i profilaktyki z wykorzystaniem odpowiednich form i metod pracy, integrację ze środowiskiem rówieśniczym, przygotowanie do samodzielności w życiu dorosłym, pomoc rodzicom uczniów/słuchaczy niepełnosprawnych w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju ich dzieci.

CKZiU indywidualizuje proces kształcenia uczniów/słuchaczy niepełnosprawnych poprzez:

- możliwość przedłużenia okresu kształcenia na każdym etapie edukacyjnym,
- dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia/słuchacza na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
- realizację indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych.

Ponadto, wszyscy uczniowie/słuchacze niepełnosprawni, niedostosowani społecznie oraz zagrożeni niedostosowaniem społecznym mają prawo do dostosowania warunków i form sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.

X. Metody pracy.

- dyskusja na forum grupy,
- twórczość artystyczna,
- zajęcia pozalekcyjne,
- treningi umiejętności,
- wycieczki tematyczne, turystyczno-krajoznawcze,
- wyjazdy śródroczne.

XI. Formy pracy.

- praca w grupach,
- praca indywidualna,
- praca w zespołach tematycznych,
- praca w Samorządzie Uczniowskim i Samorządzie Słuchaczy.

XII. Struktury oddziaływań wychowawczych.

Zadania dyrekcji CKZiU:

- 1) Kierują CKZiU i są jego przedstawicielami na zewnątrz.
- 2) Sprawują opiekę nad uczniami/słuchaczami uczącymi się w CKZiU.
- 3) Stwarzają warunki do harmonijnego rozwoju psychofizycznego uczniów i słuchaczy poprzez aktywne działania prozdrowotne.

- 4) Odpowiedzialni są za:
 - dydaktyczny i wychowawczy poziom CKZiU
 - tworzenie warunków do rozwijania samorządnej pracy uczniów i słuchaczy,
 - zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo – wychowawczych.
- 5) Czuwają nad prawidłową realizacją zadań opiekuńczo – wychowawczych.
- 6) Inspirują do działań innowacyjnych.
- 7) Interwenują i podejmują ostateczne decyzje w sytuacjach kryzysowych.
- 8) Organizują pedagogizację rodziców.
- 9) Korelują działania wszystkich organów CKZiU.
- 10) Utrzymują kontakty z rodzicami a także przyjmują tych rodziców, odpowiadają na ich postulaty i skargi oraz załatwiają je.
- 11) Współpracują z Samorządem Uczniowskim i Samorządem Słuchaczy, odpowiadają na ich postulaty.
- 12) Rozpatrują wszelkie przejawy zachowań uczniów/słuchaczy niezgodne ze Statutem CKZiU.
- 13) Prowadzą nadzór nad stworzeniem, uaktualnieniem i realizacją programu wychowawczego, szkolnego systemu oceniania i programu profilaktyki.
- 14) Przedkładają wnioski, spostrzeżenia i problemy dydaktyczno-wychowawcze na posiedzeniach Rady Pedagogicznej.

Zadania Rady Pedagogicznej:

- 1) Zatwierdza program wychowawczy oraz program profilaktyczny CKZiU i szkolny system oceniania.
- 2) Podejmuje uchwały w sprawie innowacji i eksperymentów pedagogicznych.
- 3) Opiniuje propozycje dyrektora w sprawach przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć oraz dodatkowych dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych czynności.
- 4) Opiniuje program realizacji ścieżek edukacyjnych.
- 5) Zatwierdza wyniki klasyfikacji.
- 6) Organizuje wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie wychowania.
- 7) Analizuje sytuację wychowawczą w CKZiU i wdraża wyniki ewaluacji.

Zadania Rady Rodziców:

- 1) Współdziała w tworzeniu statutu CKZiU, programu wychowawczego i profilaktycznego oraz szkolnego systemu oceniania.
- 2) Pomaga w opracowaniu programu rozwoju CKZiU.
- 3) Współpracuje z organami CKZiU w rozszerzaniu oddziaływań wychowawczych, a w szczególności:
 - udziela pomocy wychowawczej i materialnej Samorządowi Uczniowskiemu i Samorządowi Słuchaczy oraz innym organizacjom zrzeszającym uczniów/słuchaczy CKZiU,
 - organizuje udział członków Rady Rodziców na wniosek wychowawcy w omawianiu istotnych problemów wychowawczych w czasie godzin do dyspozycji wychowawców klas,
 - udziela CKZiU pomocy materialnej na rzecz rozwoju pracy wychowawczej z młodzieżą.

Zasady i formy współdziałania CKZiU z rodzicami (prawnymi opiekunami) w zakresie nauczania, wychowywania i profilaktyki:

- 1) Wychowawcy i nauczyciele przedmiotów informują rodziców o postępach w nauce i zachowaniu uczniów na wywiadówkach oraz podczas indywidualnych spotkań.
- 2) W szczególnych przypadkach wychowawcy i nauczyciele przedmiotów mogą udzielać informacji telefonicznych, a także przekazywać informacje listownie.
- 3) Na pierwszym spotkaniu z rodzicami wychowawcy i nauczyciele przedmiotów zapoznają rodziców z: programem wychowawczym; planem pracy wychowawczej klasy; szkolnym systemem oceniania; przedmiotowymi systemami oceniania; ze statutem CKZiU;
- 4) Wychowawcy klas są zobowiązani do przekazania informacji o instytucjach wspierających dziecko i rodzinę.
- 5) Badanie opinii rodziców prowadzone są w zależności od potrzeb (w formie ankiet lub wyrażania opinii).
- 6) Wychowawcy powinni wspierać rodziców w pracy opiekuńczej i wychowawczej .
- 7) Zachęcanie rodziców do wspólnych działań na rzecz uczniów/słuchaczy i CKZiU: udział w imprezach klasowych i szkolnych; współorganizowanie wycieczek; udział w drobnych remontach; udział w realizowaniu programu wychowawczego.

Zadania Samorządu Uczniowskiego i Samorządu Słuchaczy:

- 1) Przedstawia Radzie Pedagogicznej oraz dyrektorowi CKZiU wnioski i opinie we wszystkich sprawach CKZiU, a w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw ucznia/słuchacza, takich jak:
 - prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
 - prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu,
 - prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym, a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,
 - prawo redagowania i wydawania gazetki szkolnej,
 - prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem.
- 2) Opiniuje program wychowawczy i profilaktyczny oraz szkolny system oceniania.
- 3) Prowadzi działalność charytatywną.

Zadania pedagoga i psychologa szkolnego:

- 1) Współpracują z dyrekcją CKZiU, poszczególnymi nauczycielami, rodzicami, samorządem uczniowskim, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, samorządem lokalnym, MOPS, Strażą Miejską, Policją, kuratorami, sądem dla nieletnich, instytucjami wspomagającymi socjalizację młodzieży oraz ośrodkami odwykowymi.
- 2) Pracują indywidualnie z uczniami/słuchaczami wymagającymi szczególnych oddziaływań wychowawczych oraz mającymi trudności szkolne.
- 3) Prowadzą pedagogizację rodziców.
- 4) Koordynują relacje zachodzące w szkole na poziomach uczeń/słuchacz-uczeń/słuchacz, uczeń/słuchacz-nauczyciel, nauczyciel-wychowawca, rodzic-nauczyciel, uczeń/słuchacz-rodzic.
- 5) Pomagają nowoprzyjętym uczniom/słuchaczom w procesie adaptacji.
- 6) Kierują w porozumieniu z nauczycielami uczniów/słuchaczy z trudnościami szkolnymi na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej.

- 7) Organizują preorientację zawodową.
- 8) Negocjują w indywidualnych przypadkach konfliktów.
- 9) Prowadzą programy profilaktyczne dla poszczególnych poziomów edukacyjnych.
- 10) Przeprowadzają ankiety i opracowują wyniki na temat bieżących problemów CKZiU i omawiają je na Radzie Pedagogicznej.
- 11) Rozpoznają sytuację materialną i rodzinną uczniów/słuchaczy.

Zadania doradcy zawodowego:

- 1) Systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- 2) Gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu i kierunku kształcenia.
- 3) Wskazuje osobom zainteresowanym (młodzieży, słuchaczom, rodzicom, nauczycielom) źródła dodatkowej, rzetelnej informacji na poziomie regionalnym, ogólnokrajowym, europejskim światowym na temat:
 - ryнку pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy,
 - instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych życiu codziennym i zawodowym
 - alternatywnych możliwości kształcenia dla uczniów i słuchaczy z problemami emocjonalnymi i niedostosowaniem społecznym,
 - programów edukacyjnych Unii Europejskiej,
 - porównywalności dyplomów i certyfikatów zawodowych.
- 4) Udziela indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i słuchaczom oraz ich rodzicom.
- 5) Prowadzi grupowe zajęcia aktywizujące, przygotowujące uczniów i słuchaczy do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
- 6) Kieruje, w sprawach trudnych, do specjalistów: w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, urzędach pracy, lekarzy itp.
- 7) Koordynuje działalność informacyjno – doradczą w CKZiU.
- 8) Wspiera rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych poprzez organizowanie spotkań szkoleniowo-informacyjnych, udostępnianie im informacji i materiałów do pracy z uczniami i słuchaczami.
- 9) Współpracuje z Radą Pedagogiczną w zakresie:
 - tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem CKZiU,
 - realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów i słuchaczy do wyboru drogi zawodowej, zawartych w programie wychowawczym CKZiU.
- 10) Współpracuje z instytucjami wspierającymi szkolny system doradztwa: kuratoriami oświaty, centrami informacji i planowania kariery zawodowej, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, powiatowymi urzędami pracy, wojewódzkimi komendami OHP, zakładami doskonalenia zawodowego, izbami rzemieślniczymi i małą przedsiębiorczością, organizacjami zrzeszającymi pracodawców itp.

Powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela, określone w ramach zadań ogólnych CKZiU. Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, winni zmierzać do tego, aby uczniowie/słuchacze w szczególności:

- 1) Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
- 2) Kształtowali umiejętność posługiwania się nowoczesnymi środkami komunikacji i informacji.
- 3) Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i odpowiedzialność za innych, wolność własną z wolnością innych.
- 4) Poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.
- 5) Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się.
- 6) Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Powinności wychowawców klasowych:

- 1) Zaspokajanie potrzeb psychicznych (akceptacji, przynależności, bezpieczeństwa) poprzez rozwijanie w uczniach/słuchaczach poczucia własnej wartości, uczenie współdziałania w grupie rówieśniczej, uświadamianie różnego typu zagrożeń oraz potrzeb fizycznych (biologicznych i socjalnych) poprzez kształtowanie sprawności fizycznej, edukację prozdrowotną, a także pomoc socjalną.
- 2) Kształcenie uczniów/słuchaczy otwartych, ciekawych świata, zdolnych do twórczego myślenia, łatwo przystosowujących się do zmian.
- 3) Umacnianie poczucia własnej wartości oraz pomoc w odnalezieniu indywidualnej drogi rozwoju.
- 4) Stwarzanie warunków do rozwijania zainteresowań i talentów oraz udziału w życiu CKZiU i środowiska.
- 5) Rozwijanie osobowości ucznia/słuchacza przez kształcenie wrażliwości uczuciowej oraz poznanie obrazu własnej osoby za pomocą samoobserwacji i samokontroli.
- 6) Propagowanie zdrowego stylu życia i zapewnienie higienicznych warunków nauki i pracy.
- 7) Uświadamianie przynależności do rodziny i środowiska lokalnego.
- 8) Przygotowanie młodzieży do dalszego kształcenia oraz wejścia na rynek pracy.

Wychowawca odgrywa zasadniczą rolę w realizacji programu wychowawczego. W sposób szczególny wpływa na zachowanie, sposób myślenia i obyczaje młodzieży. Aby wpływ ten był pozytywny i podporządkowany wszechstronnemu rozwojowi ucznia/słuchacza wychowawca powinien:

- poznać sytuację egzystencjalną ucznia/słuchacza,
- kształtować umiejętność dobrego funkcjonowania w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną pracę, zabawę i wybór racjonalnych form spędzania wolnego czasu,
- kreować sytuacje, w których młodzież aktywnie rozwija wszystkie sfery osobowości i buduje obraz własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę,
- planować przebieg spotkań z klasą w ramach godzin wychowawczych,
- planować zajęcia pozalekcyjne z uwzględnieniem organizacyjno-materialnych możliwości CKZiU.

Zadania Zespołu Wychowawczego:

W celu koordynacji oddziaływań wychowawczych tworzy się Zespół Wychowawczy składający się z wychowawców i innych nauczycieli. W skład zespołu wchodzi zawsze pedagog i psycholog szkolny. Przewodniczącym Zespołu Wychowawczego wyznacza dyrektor. Zespół Wychowawczy podejmuje następujące działania:

1. analizuje i diagnozuje sytuację wychowawczą w CKZiU,
2. inspiruje i upowszechnia nowe formy i metody pracy wychowawczej,
3. współpracuje z wychowawcami klas w zakresie ich działań wychowawczych,
4. otacza opieką młodych wychowawców,
5. przygotowuje i wdraża do realizacji programy profilaktyczne i program wychowawczy,
6. prowadzi ewaluacje działań wychowawczych i opiekuńczych w CKZiU.

Procedura realizacji obowiązku nauki (dotyczy uczniów do ukończenia 18 r.ż.):

W CKZiU podejmuje się następujące działania dotyczące realizacji obowiązku nauki przez uczniów:

- 1) CKZiU prowadzi rejestr uczniów podlegających obowiązkowi nauki.
- 2) W przypadku nie realizowania obowiązku nauki wychowawcy klas powiadamiają rodziców o absencji ucznia i przeprowadzają rozmowę z rodzicami.
- 3) Przeprowadzane są rozmowy pedagoga i psychologa szkolnego z rodzicami i uczniem, założenie zeszytu obecności, kontrola uczęszczania do szkoły.
- 4) Jeśli frekwencja nie poprawia się, wychowawca klasy spisuje kontrakt z rodzicami i uczniem.
- 5) Brak wywiązania się z kontraktu powoduje przekazanie sprawy na powołany zespół interwencyjny:
 - a) rozmowa i podjęcie ustaleń z rodzicami i uczniem w obecności wychowawcy klasy,
 - b) jeśli uczeń ma nadzór kuratorski – powiadomienie kuratora,
 - c) jeśli uczeń jest sportowcem – powiadomienie klubu sportowego.
- 6) Konsekwencją nie wywiązania się z ustaleń podjętych przez zespół interwencyjny jest powiadomienie właściwego organu gminy (inspektora Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego) i Wydziału ds. Nieletnich właściwego Sądu Rejonowego.
- 7) Nie spełnianie obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

XIII. Organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielają nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w szkole i placówce zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopedzi i doradcy zawodowi, zwani dalej „specjalistami”.

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:

- 1) rodzicami uczniów/słuchaczy,
- 2) poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi,
- 3) placówkami doskonalenia nauczycieli,
- 4) innymi przedszkolami, szkołami i placówkami,
- 5) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.

2. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w CKZiU jest udzielana z inicjatywy:

- 1) ucznia/słuchacza,
- 2) rodziców ucznia/słuchacza,
- 3) dyrektora CKZiU,
- 4) nauczyciela, wychowawcy lub specjalisty, prowadzącego zajęcia z uczniem/słuchaczem,
- 5) higienistki szkolnej,
- 6) poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej,
- 7) asystenta edukacji romskiej,
- 8) pomocy nauczyciela,
- 9) pracownika socjalnego,
- 10) asystenta rodziny,
- 11) kuratora sądowego.

3. W CKZiU pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana

a) uczniom w formie:

- 1) klas terapeutycznych,
- 2) zajęć rozwijających uzdolnienia,
- 3) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych,
- 4) zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,
- 5) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- 6) warsztatów,
- 7) porad i konsultacji.

b) słuchaczom w formie:

- 1) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- 2) porad i konsultacji,
- 3) warsztatów i szkoleń.

4. Zadania pedagoga i psychologa szkolnego w ramach organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w CKZiU:

- 1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych dotyczących poszczególnych uczniów/słuchaczy, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, a także wspieranie mocnych stron uczniów/słuchaczy,
- 2) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w CKZiU w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów/słuchaczy,
- 3) udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- 4) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży,
- 5) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz realizacja różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów/słuchaczy,
- 6) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- 7) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów/słuchaczy,
- 8) wspieranie nauczycieli i specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

5. Zadania doradcy zawodowego w ramach organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w CKZiU:

- 1) diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- 2) gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu i kierunku kształcenia,
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej,
- 4) koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez CKZiU,
- 5) współpraca z nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa zawodowego,
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców i specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

6. Do zadań nauczycieli, wychowawców i opiekunów oraz specjalistów zatrudnionych w szkole, należą następujące działania:

- 1) Rozpoznanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych, oraz zaplanowanie sposobów ich zaspokojenia, wynikających w szczególności:
 - z niepełnosprawności,
 - z niedostosowania społecznego,
 - z zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
 - ze szczególnych uzdolnień,
 - ze specyficznych trudności w uczeniu się,
 - z zaburzeń komunikacji językowej,
 - z choroby przewlekłej,
 - z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
 - z niepowodzeń edukacyjnych,
 - z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi,
 - z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
- 2) Wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów/słuchaczy.

7. Procedura organizowania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w CKZiU.

- 1) Nauczyciele, wychowawcy oraz specjaliści pracujący w CKZiU rozpoznają odpowiednio indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz indywidualne możliwości psychofizyczne uczniów/słuchaczy, w tym ich zainteresowania i uzdolnienia.
- 2) Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści pracujący w CKZiU prowadzą w szczególności:
 - a) obserwację pedagogiczną w trakcie bieżącej pracy z uczniami/słuchaczami, mającą na celu rozpoznanie u uczniów/słuchaczy
 - trudności w uczeniu się
 - szczególnych uzdolnień
 - b) doradztwo edukacyjno – zawodowe.
- 3) Wychowawca klasy lub dyrektor CKZiU informuje innych nauczycieli, wychowawców lub specjalistów zatrudnionych w CKZiU o potrzebie objęcia ucznia/słuchacza pomocą psychologiczno - pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem – jeżeli stwierdzi taką potrzebę.

- 4) W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę lub dyrektora CKZiU, że konieczne jest objęcie ucznia/słuchacza pomocą psychologiczno - pedagogiczną odpowiednio wychowawca klasy lub dyrektor CKZiU planują i koordynują udzielanie uczniowi/słuchaczowi pomocy psychologiczno - pedagogicznej, w tym ustalają formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane.
- 5) Wymiar godzin poszczególnych form udzielania uczniom/słuchaczom pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dyrektor CKZiU ustala biorąc pod uwagę wszystkie godziny, które w danym roku szkolnym mogą być przeznaczone na realizację tych form.
- 6) Wychowawca klasy lub dyrektor CKZiU planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracują z rodzicami ucznia lub pełnoletnim uczniem/słuchaczem oraz – w zależności od potrzeb – z innymi nauczycielami, wychowawcami i specjalistami, prowadzącymi zajęcia z uczniem/słuchaczem, poradnią lub innymi osobami.
- 7) W przypadku gdy uczeń był objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną szkole w ubiegłym roku szkolnym, odpowiednio wychowawca klasy lub dyrektor CKZiU, planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem, zawarte w dokumentacji prowadzonej zgodnie z dotychczasowymi przepisami.
- 8) Dyrektor CKZiU może wyznaczyć inną niż wymieniona w punkcie 4) osobę, której zadaniem będzie planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno pedagogicznej uczniom/słuchaczom w CKZiU.
- 9) Zasady postępowania zawarte w punktach 2)–8) stosuje się odpowiednio do uczniów i słuchaczy posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni, z tym że przy planowaniu udzielania uczniom/słuchaczom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnienia się także zalecenia zawarte w orzeczeniach lub opiniach.
- 10) W przypadku ucznia/słuchacza posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w CKZiU, w tym ustalenie dla ucznia/słuchacza form udzielania tej pomocy – także okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Podczas planowania i koordynowania udzielania uczniowi/słuchaczowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględnia się wymiar godzin ustalony dla poszczególnych form udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 11) Formy i okres udzielania uczniowi/słuchaczowi, o którym mowa w punkcie 10), pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, są uwzględniane w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowanym dla ucznia/słuchacza.
- 12) W przypadku uczniów/słuchaczy posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nauczyciele, wychowawcy i specjaliści udzielający uczniom/słuchaczom pomocy psychologiczno-pedagogicznej uwzględniają w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, opracowanym dla ucznia/słuchacza wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem/słuchaczem.
- 13) O potrzebie objęcia ucznia/słuchacza pomocą psychologiczno-pedagogiczną informuje się rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia/słuchacza.
- 14) O ustalonych dla ucznia/słuchacza formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą

realizowane, dyrektor CKZiU, niezwłocznie informuje pisemnie, w sposób przyjęty w CKZiU, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia/słuchacza.

8. Dokumentacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

- 1) Indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny (IPET) jest opracowywany w przypadku uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego i zawiera:
 - a) cele edukacyjne i terapeutyczne (ogólne i szczegółowe),
 - b) dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia,
 - c) rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, w tym przypadku
 - ucznia niepełnosprawnego – zakres działań o charakterze rewalidacyjnym,
 - ucznia niedostosowanego społecznie - zakres działań o charakterze resocjalizacyjnym,
 - ucznia zagrożonego niedostosowaniem społecznym - zakres działań o charakterze socjoterapeutycznym
 - d) formy i metody pracy z uczniem,
 - e) formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wymiar godzin, w których poszczególne formy pomocy będą realizowane, ustalone przez dyrektora szkoły,
 - f) działania wspierające rodziców oraz zakres współdziałania z poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży,
 - g) zajęcia rewalidacyjne i resocjalizacyjne oraz inne zajęcia odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
 - h) zakres współpracy nauczycieli i specjalistów z rodzicami ucznia w realizacji zadań
 - IPET zawiera informacje o sposobach monitorowania i ewaluacji pracy z uczniem, musi uwzględniać zapisy zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowuje się go na okres, na który zostało wydane orzeczenie, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny.

XIV. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.

Organizacja współdziałania z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi:

1. CKZiU zapewnia uczniom pomoc psychologiczną i pedagogiczną przy współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami, w tym z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sosnowcu.
2. W zakresie indywidualnej opieki pedagogiczno-psychologicznej do zadań CKZiU należy:
 - a) przygotowywanie wniosków do poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu stwierdzenia podłoża braków i ich form usunięcia,
 - b) udzielanie uczniom/słuchaczom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych,
 - c) udzielanie porad uczniom/słuchaczom w rozwiązywaniu trudności na tle konfliktów rodzinnych,
 - d) udzielanie porad i pomocy uczniom/słuchaczom posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych,

- e) wnioskowanie o kierowanie spraw uczniów/słuchaczy z rodzin zaniedbanych środowiskowo do odpowiednich sądów.
3. Rola pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych dotycząca wspierania szkoły:
- a) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień młodzieży,
 - b) wspieranie nauczycieli w rozpoznawaniu ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się,
 - c) współpraca przy opracowywaniu i realizowaniu Indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych,
 - d) współpraca w udzielaniu i organizowaniu przez szkoły pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
 - e) wspieranie nauczycieli szkół w planowaniu i realizacji zadań z zakresu doradztwa edukacyjno – zawodowego.

Zasady współpracy wychowawczej z samorządami:

- 1) Kształtowanie u uczniów/słuchaczy poczucia przynależności regionalnej.
- 2) Udział uczniów/słuchaczy w akcjach na rzecz szkoły, gminy, miasta.
- 3) Organizowanie spotkań z osobami będącymi autorytetami w środowisku lokalnym.
- 4) Udział przedstawicieli władz samorządowych i organizacji społecznych w uroczystościach szkolnych.

XV. Opiekuńcza rola CKZiU.

Opieka to działalność polegająca na pomocy ludziom, którzy z różnych względów nie mogą bądź nie potrafią samodzielnie zaspokajać własnych potrzeb. Działania podejmowane w stosunku do młodzieży z różnych typów szkół ponadgimnazjalnych mają za zadanie pomoc w sytuacjach kryzysowych, a przede wszystkim wdrażanie do stopniowego podejmowania odpowiedzialności za swoje życie. Niemożliwe jest zrealizowanie celów stawianych przed wychowaniem bez jednoczesnej troski o optymalny poziom zaspokajania materialnych i emocjonalnych potrzeb wychowanka. Opiekuńcza funkcja CKZiU przejawia się w następujących działaniach:

- opracowanie szczególnych programów indywidualnego nauczania dla uczniów/słuchaczy z trudnościami w nauce lub przejawiających szczególne zainteresowania lub pasje,
- określenie celów i opracowanie programów indywidualnych programów pracy wychowawczej z uczniami/słuchaczami ze środowisk zagrożonych patologiami społecznymi (np.: zażywających narkotyki, pijących alkohol, lub uczniów/słuchaczy z problemami adaptacyjnymi),
- planowanie działań w stosunku do uczniów/słuchaczy, którzy znaleźli się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej.

Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa ma miejsce w sytuacji kryzysu, który może być spowodowany różnymi czynnikami. Zdarzeniami obciążającymi, które mogą zmienić bieg życia szkoły i mieć traumatyczne skutki są m.in. nagła śmierć wśród uczniów/słuchaczy, nauczycieli, osób znanych, samobójstwa wśród uczniów/słuchaczy, nauczycieli, osób znanych, nieszczęśliwe wypadki w CKZiU, zdarzenia z dużą ilością poszkodowanych, zdarzenia, o których informacja „porusza cały świat” pomimo dużej odległości terytorialnej od miejsca zdarzenia. W przypadku każdego takiego zdarzenia, które z powodu swej intensywności lub obciążenia może być przeżywane przez uczniów/słuchaczy lub nauczycieli jako trauma, podejmowane są działania związane z interwencją kryzysową. Działania te podejmuje, powoływany doraźnie

przez dyrektora CKZiU zespół interwencji kryzysowej. Celem jego działania jest tak szybko jak to możliwe wprowadzić normalność w życie CKZiU i uruchomić zdrowy proces przepracowania kryzysu (traumy).

XVI. Efekty działań

Model absolwenta.

Absolwent CKZiU to młody człowiek świadomy własnej wyjątkowości i drzemiących w nim możliwości.

1. Jest świadomy swych korzeni:
 - ma ugruntowane poczucie tożsamości narodowej, wywodzące się z tożsamości regionalnej,
 - na gruncie miłości do małej ojczyzny rozwija tożsamość europejską,
 - szanuje swoich przodków,
 - ma szacunek dla przyrody i świadomość, że jest jej częścią.
2. Twórczo przekształca rzeczywistość:
 - jest przedsiębiorczy, podejmuje wyzwania, inicjuje kreatywne przemiany,
 - potrafi kierować swoim rozwojem,
 - dąży do samodoskonalenia,
 - stosuje najnowsze zdobycze rewolucji technologicznej,
 - osiąga cel na drodze uczciwości, prawdy, rzetelnej pracy,
 - rozwija swą wrażliwość na piękno.
3. Cechuje go tolerancja, odpowiedzialność i otwartość na innych:
 - uznaje wszelką odmienność,
 - posiada umiejętność prowadzenia dialogu,
 - skutecznie komunikuje się z otoczeniem,
 - potrafi negocjować i pracować w zespole,
 - podejmuje decyzje grupowe,
 - twórczo rozwiązuje konflikty,
 - cechuje go duży stopień odpowiedzialności za innych i za siebie,
 - zna swe prawa i obowiązki.
4. Jest wyposażony we wszechstronną wiedzę o sobie i świecie:
 - potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy i samodzielnie selekcjonować informacje,
 - jest świadomym użytkownikiem kultury,
 - cechuje go dociekliwość poznawcza,
 - zachowuje obiektywizm,
 - zna swe dobre i słabe strony,
 - świadomie kształtuje swój charakter,
 - potrafi rozpoznawać i radzić sobie z emocjami i negatywnymi uczuciami.
5. Prowadzi zdrowy tryb życia:
 - jest wyposażony w podstawową wiedzę o uzależnieniach różnego typu i potrafi świadomie ich unikać,
 - rozumie potrzebę higienicznego trybu życia,
 - zna sposoby radzenia sobie ze stresem.

Przewidywane efekty działań wychowawczych:

1. Wszechstronny rozwój osobowości ucznia/słuchacza.
2. Integracja uczniów/słuchaczy w klasach.
3. Pełniejsza samowiedza i sprawniejsze funkcjonowanie.

4. Rozwój poczucia własnej wartości, zaufania dla siebie i osobistych możliwości oraz umiejętności życia w zgodzie z sobą.
5. Radzenie sobie z trudnościami emocjonalnymi.
6. Poczucie bezpieczeństwa uczniów na terenie CKZiU.
7. Demokratyzacja życia społeczności szkolnej.
8. Respektowanie praw osobistych uczniów/słuchaczy i nauczycieli.
9. Przygotowanie do życia zawodowego.
10. Profilaktyka niedostosowania społecznego i uzależnień.
11. Wdrożenie do zdrowego stylu życia.
12. Indywidualne diagnozowanie sytuacji i możliwości uczniów/słuchaczy oraz dostosowanie na tej podstawie postępowania wychowawczego do ich indywidualnych potrzeb.
13. Systematyczna, indywidualna i zespołowa praca nauczycieli nad rozwojem osobistych umiejętności wychowawczych.
14. Zespołowe podejmowanie decyzji przez nauczycieli, planowanie i przeprowadzanie spotkań diagnostycznych, organizacyjnych, superwizje.

Ewaluacja:

Ewaluacja to oszacowanie wartości wdrożonego programu, wyciąganie wniosków o jego skuteczności. Istotą ewaluacji jest wnioskowanie o wartości danego przedsięwzięcia na podstawie uzyskanej informacji zwrotnej od osób uczestniczących w jego realizacji. Przekazywaniu i uzyskiwaniu informacji zwrotnych służyć będą ankiety ewaluacyjne, a także obserwacja (w tym także uczestnicząca), wywiad, rozmowa, pozyskiwanie danych na podstawie analizy dokumentów.

Główne pola ewaluacji to:

- 1) Uczniowie i słuchacze
 - stosunek uczniów/słuchaczy do CKZiU i poszczególnych jego pracowników,
 - stosunek do systemu oceniania postępów w nauce i zachowania,
 - umiejętność samooceny,
 - umiejętności interpersonalne,
 - samopoczucie podczas pobytu w CKZiU, ocena stwarzanych przez CKZiU warunków pracy i wypoczynku,
 - oczekiwania wobec CKZiU dotyczące programu zajęć dodatkowych i nadobowiązkowych,
 - badanie uzdolnień i aspiracji edukacyjnych młodzieży,
 - badanie postaw prozdrowotnych (szczególnie uzależnienia),
 - badanie poczucia bezpieczeństwa w CKZiU.
- 2) Rodzice
 - poznawanie środowiska wychowawczego rodzin uczniów/słuchaczy,
 - stopień znajomości programu wychowawczego CKZiU,
 - ocena sposobów realizacji programu i wszystkich działań CKZiU,
 - badanie oczekiwań wobec CKZiU,
 - ocena poziomu współpracy z CKZiU,
 - najbardziej pożądane i oczekiwane formy pomocy rodzinom,
 - sytuacja materialna rodzin.
- 3) Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni
 - stosunek do założeń programu wychowawczego,
 - stosowane sposoby oceny i stosunek nauczycieli do rywalizacji między uczniami/słuchaczami,

- ocena jakości pracy szkoły w aspekcie wychowawczym,
- dyscyplina w czasie zajęć lekcyjnych ,a efekty edukacyjne,
- atmosfera w pracy,
- stosunek do doksztalcania i doskonalenia zawodowego.

XVII. Profilaktyka uzależnień

Profilaktyka uzależnień jest nieodłącznym elementem programu wychowawczego. Głównym jej celem jest kształtowanie dojrzałej postawy wobec wszystkich aspektów życia. Dlatego działania profilaktyczne mają charakter integralny i obejmują wymiar fizyczny, emocjonalny, intelektualny, moralny, duchowy, społeczny człowieka.

Prowadzone są trzech kierunkach:

- skupienie na osobie wychowanka,
- uczenie pozytywnych kompetencji,
- całościowe ujmowanie wychowanka i uczenie odpowiedzialności we wszystkich aspektach życia.

Tak rozumiana polityka realizowana jest przez wszystkich nauczycieli na prowadzonych przez siebie zajęciach w zależności od ich tematyki i charakteru, jak również w ramach dodatkowych czynności i innych kontaktów z młodzieżą. Obok tych działań realizowane są programy profilaktyczne skierowane do poszczególnych grup młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem uczniów/słuchaczy zagrożonych niedostosowaniem społecznym. CKZiU współpracuje również z instytucjami pozaszkolnymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień oraz pomocą osobom uzależnionym.

XVIII. Postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo.

Postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo reguluje stworzona w tym celu procedura. Procedura postępowania zobowiązuje nauczycieli i wychowawców do konsekwentnego postępowania z uczniami/słuchaczami sprawiającymi trudności, aby uniknąć prostego schematu zachowania nauczycieli i wychowawców w stosunku do ucznia/słuchacza w rodzaju: „złe zachowanie ucznia/słuchacza - dyrektor - kara”. Celem opracowania tej strategii w CKZiU jest wskazanie nauczycielom i wychowawcom kolejnych poziomów rozwiązywania problemów wychowawczych i twórczego rozwijania swoich umiejętności wychowawczych oraz tworzenia skutecznego procesu wychowawczego realizowanego przez zespoły nauczycieli w relacji z wychowankami.

W przypadku wyczerpania własnych środków i sposobów oddziaływania przez wychowawcę do współpracy zapraszani są kolejni specjaliści pracujący CKZiU i poza nim.

Ze strategią i procedurami postępowania w sytuacjach trudnych zapoznają się wszyscy wychowawcy klas na spotkaniach Rady Pedagogicznej. Ponadto wychowawcy klas, zwłaszcza klas pierwszych są zobowiązani do zapoznania się z dokumentacją uczniów/słuchaczy oraz rozpoznania ich sytuacji i środowiska rodzinnego w indywidualnym kontakcie z uczniami/słuchaczami i rodzicami.

Procedura rozpatruje postępowanie w sytuacjach trudnych wychowawczo na trzech poziomach:

- I poziom – praca wychowawcza wychowawcy klasy.
- II poziom – praca wychowawcza pedagoga i psychologa szkolnego.
- III poziom – praca wychowawcza dyrektora szkoły.

Postępowanie angażujące rodziców oraz odwołujące się do oceny z zachowania dotyczy jedynie uczniów szkół młodzieżowych, z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych.

I. Poziom: Praca wychowawcza wychowawcy lub nauczyciela

- 1) Rozmowa indywidualna wychowawcy lub nauczyciela z uczniem/słuchaczem (uczniami/słuchaczami) – wyjaśnienie wersji wszystkich stron uczestniczących w konflikcie.
- 2) Rozmowa nauczyciela lub wychowawcy z uczniem/słuchaczem w obecności klasy.
- 3) Jasne i czytelne sformułowanie pouczenia wychowawczego przez nauczyciela lub wychowawcę dla ucznia/słuchacza – określenie oczekiwań wobec zachowania ucznia/słuchacza.
- 4) Odnotowanie zaistniałego faktu oraz podjętych przez wychowawcę działań wraz z oceną ich skuteczności w dokumentacji wychowawcy klasowego (teczka klasy).
- 5) Przekazanie rodzicom informacji ustnej lub pisemnej, przez wychowawcę na temat zachowania ucznia.
- 6) O uczniach sprawiających problemy na dyżurach nauczyciel dyżurujący przekazuje informacje do wychowawcy klasy.
- 7) Zastosowanie kary w postaci upomnienia wychowawcy – pisemne (odnotowanie upomnienia w dzienniku).

II. Poziom: Praca wychowawcza pedagoga i psychologa szkolnego

- 1) Poinformowanie o zaistniałej trudnej sytuacji pedagoga / psychologa szkolnego (skierowanie do pedagoga / psychologa)
- 2) Indywidualna rozmowa wychowawcza pedagoga/psychologa szkolnego z uczniem/słuchaczem, w razie potrzeby w obecności wychowawcy klasy.
- 3) Rozmowa wychowawcza rodzica z uczniem w obecności pedagoga/psychologa oraz wychowawcy (wezwanie rodzica do CKZiU – rozmowa ostrzegawcza).
- 4) Sytuacje wyjątkowo trudne – zwołanie nadzwyczajnego posiedzenia zespołu wychowawczego i opracowanie wspólnej strategii postępowania (ewentualnie wnioski o udzielenie wyższego stopnia kary zgodnie ze statutem CKZiU).
- 5) Spotkania wychowawcze z klasą pedagoga/psychologa szkolnego i wychowawcy klasy oraz rodziców.
- 6) Wypracowanie klasowych sposobów rozwiązania sytuacji konfliktowej w klasie (interwencja klasy jako zespołu) na godzinie wychowawczej z udziałem pedagoga/psychologa (cykl spotkań) i wychowawcy klasy.
- 7) Spotkanie wychowawcze w przypadku braku poprawy z zaproszoną osobą – np. dzielnicowym.
- 8) Zgłoszenie sytuacji wyjątkowo trudnej wychowawczo (w przypadku wyczerpania dostępnych środków wychowawczych) do dyrektora CKZiU.

III. Poziom: Praca wychowawcza dyrektora CKZiU

- 1) Zapoznanie z przebiegiem dotychczasowych udokumentowanych działań wychowawczych wychowawcy i pedagoga/ psychologa.
- 2) Rozmowa indywidualna dyrektora z uczniem/słuchaczem (lub uczniami/słuchaczami).
- 3) Rozmowa indywidualna rodzica w obecności dyrektora szkoły z dzieckiem.
- 4) Spotkanie dyrektora szkoły z zespołem klasowym i uczniami/słuchaczami w przypadku konfliktu wewnątrzklasowego (rozmowa wychowawcza).
- 5) Rozmowa dyrektora z rodzicami na klasowym zebraniu rodzicielskim.
- 6) Zebranie uczniów i rodziców z dyrektorem.
- 7) Wypracowanie wspólnych form wychowawczych w stosunku do uczniów/słuchaczy.
- 8) Udzielenie regulaminowych kar zapisanych w statucie CKZiU i SSO.

XIX. Współpraca z rodzicami.

Cele współpracy:

- 1) Zwiększenie zaangażowania rodziców w sprawy kształcenia, wychowania i sprawowania właściwej opieki nad młodzieżą;
- 2) Rozwijanie poczucia współodpowiedzialności rodziców za efekty kształcenia i wychowania, dążenie do usprawnienia pracy wychowawczej z uczniami,
- 3) Uświadamianie rodzicom i nauczycielom, że wielostronny rozwój dziecka zależy od wspólnie realizowanych działań przez dom i szkołę;
- 4) Wytworzenie i wzmocnienie więzi emocjonalnej między nauczycielami i rodzicami.

Formy współpracy:

- 1) Zebrania ogólne (plenarne);
- 2) Zebrania klasowe – wywiadówki;
- 3) Rozmowy indywidualne z wychowawcą, pedagogiem i psychologiem szkolnym lub dyrektorem;
- 4) Konsultacje z psychologiem i pedagogiem szkolnym, nauczycielami przedmiotów;
- 5) Dni otwarte szkoły;
- 6) Szkolenia rodziców;
- 7) Spotkania z zaproszonymi gośćmi (prelekcje, wykłady);
- 8) Kontakty telefoniczne, korespondencja.

Zasady współpracy:

- 1) Zasada pozytywnej motywacji;
- 2) Zasada partnerstwa i wzajemnego szacunku;
- 3) Zasada wielostronnego przepływu informacji;
- 4) Zasada jedności oddziaływań;
- 5) Zasada aktywnej i systematycznej współpracy.

Procedury osiągnięcia celów

Poznanie oczekiwań i potrzeb rodziców w stosunku do CKZiU.			
<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>
Zbieranie informacji poprzez: <ul style="list-style-type: none">• zaplanowaną diagnozę oczekiwań rodziców	Ankietowanie rodziców na różnych poziomach nauczania: I diagnoza: w klasie pierwszej za pomocą ankiety diagnozującej bada się sytuację rodzinną i środowisko ucznia/słuchacza. II diagnoza: w wybranych klasach lub pośród przedstawicieli wszystkich klas za pomocą ankiety badającej oczekiwania rodziców wobec szkoły.	Wrzesień Po I semestrze.	Wychowawcy klas pierwszych. Zespół Wychowawczy

<ul style="list-style-type: none"> rozmowy wychowawców na spotkaniach z rodzicami 	Zbieranie uwag i wniosków na zaplanowanych spotkaniach z rodzicami. (protokół z zebrania).	Na bieżąco.	Wychowawcy klas.
<ul style="list-style-type: none"> opiniowanie przedsięwzięć planowanych i realizowanych przez CKZiU 	Zbieranie opinii oraz sugestii rodziców na temat przedsięwzięć planowanych do realizacji podczas spotkań z rodzicami, zebrań Rady Rodziców (protokół z zebrania).	Zgodnie z harmonogramem spotkań.	Dyrekcja CKZiU
Uświadamianie rodzicom ich praw w szkole oraz potrzeb i oczekiwań CKZiU w stosunku do rodziców			
<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>
Zapoznanie rodziców z prawem szkolnym.	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie rodziców uczniów klas pierwszych ze Statutem CKZiU oraz SSO oraz przypominanie Statutu i SSO, a także zapoznanie ze zmianami w tych dokumentach rodziców wszystkich klas. Zapoznanie na bieżąco rodziców ze szkolnymi regulaminami na spotkaniach z rodzicami oraz poprzez zamieszczanie ich na szkolnych tablicach ogłoszeń. Publikowanie dokumentów szkoły w na stronie internetowej CKZiU 	<p>Pierwsze spotkania z rodzicami.</p> <p>Według potrzeb.</p> <p>Na bieżąco.</p>	<p>Wychowawcy klas.</p> <p>Wychowawcy klas.</p> <p>Administrator strony internetowej.</p>
Przekazywanie rodzicom informacji o potrzebach i oczekiwaniach CKZiU.	<ul style="list-style-type: none"> Rozmowy wychowawców na spotkaniach z rodzicami, (protokół z zebrania). Rozmowy nauczycieli, wychowawców, pedagoga i psychologa z rodzicami podczas indywidualnych spotkań (notatka w dzienniku lekcyjnym) Rozmowy dyrektora z Radą Rodziców, 	<p>Zgodnie z harmonogramem spotkań.</p> <p>Na bieżąco.</p> <p>Zgodnie z harmonogramem spotkań</p>	<p>wychowawcy klas</p> <p>nauczyciele i wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny</p> <p>Dyrekcja CKZiU</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Zamieszczanie informacji na łamach stronie internetowej, na tablicy ogłoszeń. 	Na bieżąco.	Administrator strony internetowej, pedagog, psycholog.
Współpraca w realizacji zadań CKZiU.			
<i>Zadania</i>	<i>Sposoby realizacji</i>	<i>Termin realizacji</i>	<i>Odpowiedzialny</i>
Umożliwianie rodzicom kontaktów z nauczycielami, wychowawcami, dyrekcją.	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie spotkań z wychowawcą zgodnie z terminarzem podanym na pierwszym w roku szkolnym spotkaniu. Terminarz opublikowany jest na stronie internetowej Organizowanie cotygodniowych indywidualnych dyżurów nauczycieli. Informacja o dyżurach na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń. Wyznaczenie stałych dyżurów dyrektora, wicedyrektorów, pedagoga i psychologa szkolnego. Informacja o dyżurach na stronie internetowej, na tablicy ogłoszeń. Udostępnienie systemu komunikacji elektronicznej na stronie http://www.dziennik.librus.pl/. Wszyscy nauczyciele posiadają aktywne konto w systemie, który bez opłat pozwala rodzicom na komunikację z nimi. 	<p>Zgodnie z harmonogramem spotkań.</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p> <p>Cały rok szkolny.</p>	<p>Wychowawcy klas.</p> <p>Nauczyciele.</p> <p>Dyrekcja CKZiU, pedagog, psycholog.</p> <p>Nauczyciele, wychowawcy, pedagog, psycholog.</p>
Działalność Rady Rodziców na podstawie uchwalonego regulaminu, zgodnie ze Statutem CKZiU	<ul style="list-style-type: none"> Organizowanie wspólnych przedsięwzięć. Wspieranie materialne przedsięwzięć realizowanych w CKZiU wg. preliminarza wydatków ustalonego przez Zarząd Rady Rodziców z dyrekcją. Opiniowanie programu wychowawczego, szkolnego planu nauczania, szkolnego zestawu 	Zgodnie z harmonogramem spotkań i według potrzeb.	Dyrekcja CKZiU

	programów nauczania, oceny dorobku zawodowego nauczycieli.		
Stwarzanie okoliczności do udziału rodziców w życiu CKZiU	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie przez wychowawców imprez o charakterze integracyjnym (plany wychowawcze klas). • Organizowanie otwartych imprez i uroczystości szkolnych zgodnie z kalendarzem imprez (informacja na stronie internetowej). 	Zgodnie z planami klas. Zgodnie z kalendarzem imprez.	Wychowawcy. Dyrekcja CKZiU, wychowawcy, nauczyciele.
Wspieranie rodziców w realizacji funkcji wychowawczej i opiekuńczej.			
Zadania	Sposoby realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialny
Dostarczanie rodzicom wiedzy dotyczących rozwoju dziecka.	Pedagogizacja rodziców poprzez: <ul style="list-style-type: none"> a. wykłady, b. zajęcia otwarte, c. organizowanie spotkań ze specjalistami, d. udostępnianie rodzicom przydatnej literatury. 	Cały rok szkolny.	Pedagog, psycholog.
Doskonalenie umiejętności wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Porady i pogadanki mające na celu podnoszenia umiejętności wychowawczych. • Udostępnianie informacji na temat instytucji wspomagających rodziców w procesie wychowania. 	Cały rok szkolny.	Pedagog, psycholog.
Współpraca w rozwiązywaniu sytuacji problemowych.	Organizowanie poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego w środowisku szkoły, w tym: kierowanie rodziców do instytucji udzielających pomocy psychologiczno-pedagogicznej, medycznej, itp.	Cały rok szkolny.	Pedagog, psycholog.
Korzystanie z wiedzy, umiejętności i możliwości rodziców.			
Zadania	Sposoby realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialny
Współpraca przy realizacji projektów podnoszących jakość pracy CKZiU	Zapraszanie rodziców do udziału w pracach zespołów zadaniowych realizujących projekty podnoszące jakość pracy CKZiU	Według potrzeb.	Zespoły zadaniowe.

Korzystanie z wiedzy, zainteresowań i umiejętności rodziców do podnoszenia jakości realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań z ciekawymi ludźmi. • Organizowanie wycieczek do zakładów pracy rodziców. 	Według potrzeb.	Wychowawcy, nauczyciele.
--	--	-----------------	--------------------------

Opracowały:

mgr M. Hajdecka

mgr I. Romanowska

mgr U. Such

Aktualizacja przy współpracy z v-ce dyr. mgr Ewą Bartosińską oraz pedagogami i psychologami szkolnymi CKZiU :

mgr Małgorzata Dróżdź , mgr Magdalena Fąfara, mgr Eunika Furman, mgr Elwira Laszczak, mgr Urszula Malczewska, mgr Katarzyna Patryarcha, mgr Agnieszka Pytel, mgr Anna Zgardzińska – Biesiada

oraz nauczycielami :

- Technikum nr 5 Samochodowo-Mechatroniczne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 7 Samochodowa-Mechatroniczna (dawny Zespół Szkół Mechaniczno- Elektrycznych)
- Technikum nr 4 Transportowe i VIII Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida (dawny Zespół Szkół Technicznych i Licealnych)
- Technikum nr 2 Architektoniczno-Budowlane, Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 3 Architektoniczno-Budowlana (dawny Zespół Szkół Architektoniczno – Budowlanych)
- Technikum nr 6 Grafiki, Logistyki i Środowiska, (dawny Zespół Szkół Technicznych)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 2 (dawny Zespół Szkół Usługowych)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna
- Centrum Kształcenia Ustawicznego

Program wchodzi w życie od dnia 14 września 2013 roku po zatwierdzeniu uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 13 września 2013 roku. Opinia Rady Rodziców dotycząca Programu z dnia 12 września 2013 roku.